

MERKKI- PÄIVIÄ

95 vuotta täytti 27.9.-95 Maria Karmakka ent. Tschernov Hollolassa. Hän on syntynyt Repolassa.

Juho Netsäinen täytti 85 vuotta 15.10.-95. Hän on syntynyt Repolassa.

Viipurilaissyntyinen talousneuvos Pauli Talvio täytti 85 vuotta Raumalla 7.9.-95.

Pauli aloitti työ- ja kauppa- toimet jo 13-vuotiaana. Sotien jälkeen hän siirtyi teollisuusyrittäjäksi, ja perusti Kisapuku Oy:n Raumalle. Pauli kuuluu niihin talousmiehiin, joka tarkasti seuraa karjalaisia ja isänmaallista toimintaa. Kun hän huomaa, missä apua tarvitaan, niin sinne hän tulee, niin neuvoilla kuin myös taloudellisestikin auttamaan.

Monet eri alat, kuten vanhukset, maanpuolustus, seurat, urheilu- ja kulttuuritoiminta ovat Paulilta saaneet pyytämättä apua. Suurimpana saavutuksena on Lottapatsaan pystyttäminen Lappeenrantaan. Sehän tapahtui aikana, jolloin vielä monet arkailijat pitivät päätä suojassa itätuulilta.

Myös kyykkätoiminta on Paulille kiitollinen. Hän lahjoitti arvokkaan kiertopalkinnon – suurempi kuin samovaari. Parhaillaan KSS:n saama palkinto kiertää tavoiteltuna Suomen mestaruuskilpailuissa. Hyviä eläkevuosia seuramme työtä ymmärtäneille lahjoittajille. – KP.

Kansanperinteen tutkija Aleksandra (Sandra) Stepanova täytti 65 vuotta Petroskoissa 30.8.-95. Hän on syntynyt 17-taloisessa Sompajärven kylässä Vienan-Karjalassa. Koulunkäyntinsä hän aloitti Haikolassa ja jatkoi sitten sotien jälkeen Uhtualla "iloisessa" internaatissa. Petroskoin yliopistosta hän valmistui v. 1957 – vain vuotta ennen kuin yliopiston suomalais-ugrilainen oppituoli suljettiin – ja on sittemmin työskennellyt v:sta 1962 Karjalan tiedekeskuksen kielen, kirjallisuuden ja historian laitoksella.

Sandra on erittäin monipuolinen ja tarmokas karjalaisen perinteen tutkija ja tallentaja. Hänen erikoisalansa on itkuvirsirunous. Karjalan tiedekes-

Sandra Haikolan kalmismualla viime syyskuussa.

kuksen itkuvirsitalenteista hän on litteroinut suurimman osan ja ollut pitkiä jaksoja samassa työssä myös Suomessa. Itkuvirsiin liittyvät myös hänen keskeiset teoksensa, laaja itkuvälikoima Karelskije pritšitanija (1976) sekä karjalaisen itkuvirsien tutkimuksen perusteos Metaforiteski mirkarelskih pritšitanii (1985), joka sisältää myös itkukielen sanakirjan.

Yhdessä Nina Lavosen kanssa Sandra julkaisi viime vuonna karjalaisia joikuja käsittelevän tutkimuksen. Työn alla on yksityiskohtainen esitys Tunkuan tähän asti varsin vähän

tunnetusta perinteestä.

Lukuisilla kenttämatkoillaan Sandra on liikkunut eri tahoilla Karjalaa etelästä pohjoiseen – ja liikkuu edelleenkin. Allekirjoittanut tapasi uuraan tutkijan äskettäin Paanajärven karjalaiskylässä mieli-puuhassaan, vanhoja tietoneikkoja haastattelemassa.

Entistä, jo sammunutta kotikyläänsä Sompajärveä ei Sandra ole unohtanut. Hän kertoi tarkoituksenaan olevan koota talteen, sitä mukaan kuin aikaa riittää, tuon pienen kylän perinnettä, tietoja sen asukkaista, elämänmenosta ja historiasta. –SV

Heikki Palaskari.

Ekonomi Heikki Palaskari, ent. Pottonen, täytti 15.9.-95 50 vuotta Helsingissä. Hänen isänsä Jussi Jehhimänpoika Pottonen oli syntynyt Repolan Haukkasaarissa ja äitinsä Saimi o.s. Nykyri Juuan Nunanlahdessa.

Heikki syntyi ja kävi koulunsa Kotkassa ja valmistui ekonomiksi Helsingin kauppa- korkeakoulusta v. 1969.

Hänelle on kertynyt työkokemusta lähinnä markkinointiin liittyvistä johtotehtävistä. Aikaisempia työpaikkoja ovat olleet Kesko Oy, agentuuriliike

Lejos Oy, Oy Karl Lark Ab, ja Oy Pukeva. Hänen nykyinen työnantajansa on Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa, jossa hän on ilmoitusmarkkinoinnista vastaava myyntipäällikkö.

Heikillä on ollut lukuisia kaupallisia ja seurakunnallisia luottamustoimia. Hän on kuitenkin vähentänyt niitä voidakseen toimia enemmän isänsä syntymäseudun ja karjalaisuuden hyväksi. Hän on Karjalan Sivistysseura ry:n hallituksen varapuheenjohtaja ja Repolaseuran hallituksen varapuheenjohtaja.

Innostusta ja aikaa riittää edelleenkin kuorolauluun ja sukututkimukseen. Menneisyyden "syryhyppyinä" voimme mainita kaksi Suomen elokuvaseurien tuella valmistettua ja TV 2:ssa esitettyä dokumenttielokuvaa "Lännen lokari" ja "Bill" – Onnittelumme!

Karjalan kielen vaalija ja sen puolestapuhuja Antero Jokinen täytti 70 vuotta 2.8.95.

Antero on syntynyt Salmin Raimälässä. Hän on hyvin ah-

kera kirjoittaja. Kun kynä hiiltyy, niin toisen ottaa.

Antero, Salmin Ondrei, sijoittui toiseksi SKS:n ja KSS:n järjestämässä kirjoituskilpailussa. Antero kertoi totuudenmukaisesti Stalinin terrorivuosisista, joihin hänen Marfa-tätinsä oli joutunut. Kirjoitus ei miellyttänytkin rajan takaisia stalinisteja. Jyrkin heistä piti kirjoitusta kavalana ja valheena, johon tervejärkiset eivät usko. Totuuden kuuleminen oli kovin vaikeata.

Kun Ondrei vastasi kirjoittajalle ja pyysi hänen kylvyn ja lupasi vielä selänkin pestä, niin myrsky vesilasissa tyynyi.

Onnittelumme – eloksen dorogalla kulkijalle. – KP.

Lehtori Pertti Lehes täytti 50 vuotta Joensuussa 28.9.-95. Hän on historiantutkija ja erityisesti perehtynyt karjalaispakolaisten historiaan. Jo opiskeluaikoinaan Jyväskylässä hän tutki kauppaneuvos Aleksei Mitron monipuolista toimintaa.

Kun Karjalan sivistysseura täytti vajaan kymmenen vuotta sitten 80 vuotta, Pertti toimitti juhlakirjan "Aleksi Mitro karjalainen kauppias ja yhdistysmiehen". Kirjan avulla suomalaiset lukijat saivat oikeaa, monipuolista tietoa karjalaisen toiminnasta niin kaupan kuin järjestötyönkin alalla.

Perestroikan jälkeen kirjaa ovat kyselleet myös rajantakaiset suomenkieliset tutkijat. Näin sen avulla on voitu oikaista myös monia vääriä tietoja, joita Neuvosto-Karjalassa on Suomeen siirtyneistä kauppiasmihistä levitetty. –KP.

Varatuomari, pankkimies Antero Valtola kuoli 6.9.-95 Helsingissä. Hän oli syntynyt 12.7.1924 ja oli etenkin vanhemman polven karjalaisen hyvin muistaman suojärveläisen Hanna Valtolan poika. Hanna muistetaan Karjala-kerhojen keskusliiton kuorotoiminnan kehittäjänä ja monien kesäjuhlien yhteiskurojen johtajana. Viimeisen kerran hänen johtamansa pakolaisten yhteiskuoro esiintyi Äänislinnan suurissa heimojuhliissa v. 1942. – KP.

Rakennusmestari Erkki Paavela kuoli 29.8.-95 Helsingissä. Hän oli syntynyt Suojärvellä 25.5.1936.

Kun KSS aloitti kunniaavartioiden pidon ortodoksisankarivainajille, niin ensimmäisessä kunniaavartiossa 1958 seisoi upseerioppilas Erkki Paavela yhdessä isänsä Aleksanterin ja veljensä Paulin kanssa. Valitettavasti ikävä autokolari rajoitti Erkin liikkumista. Hänen piti luopua yhteisten asiain hoidoista. - KP.

Dmitri Gusarov.

Karjalan kansankirjailija Dmitri Gusarov kuoli Petroskoissa 6.8.-95. Hän oli syntynyt 4.10.1924 Pskovin alueella Tolubjevon kylässä.

Gusarov valmistui Leningradin yliopistosta v. 1951, ja työskenteli senjälkeen Na ruubez-aikakauslehden toimituksessa (v:sta 1965 nimellä Sever), lehden päätoimittajana 36 vuotta.

Ensimmäisen teoksensa, pienoisromaanin "Rinta rintaan" hän julkaisi opiskeluvuosiensa. Vuosina 1953-57 ilmestyi 2-osainen romaani "Taistelukutsu", 1963 "Ihmisen hinta", 1967 "Kaksinkertainen paluu", ja 1968 "Kolme kertomusta Pjotr Anohinin elämästä".

1970-luvulla Gusarov pakenutui tutkimaan kesällä 1942 Seesjärven alueella suomalaisten selustassa liikkuneen Grigorjevin partisaaniprikaatin vaihteita ja julkaisi kuusi vuotta kestäneen selvitystyön jälkeen dokumenttiromaanin "Za tsertoi miloserdija" (suom. nimellä Korpi ei tunne armoa). Gusaroville läheiseen partisaaninaiheeseen liittyy myös pienoisromaanin "Partisaanimusiikkia".

LAHJAVIHJE: Tilatkaa Karjalan Heimo joululahjaksi heimolaisillemme tai tuttaville, Viaan ja Aunukseen. Lehti menee perille suunnilleen viikossa.

Voitte myös tehdä ns. avoimen tilauksen eli maksaa lehden tilausmaksu seuran ps-tilille maininnalla "Lehtitilaus Karjalaan". Tiedonjano rajantakaisessa Karjalassa on suuri, ja kyltiin tulevat heimolehdet kiertävät siellä kädestä käteen.

Tietoja tarvitaan

Palatessamme Kiestingin pruasniekasta saimme mukaamme Karjalassa väitöskirja-aineiston keruumatkalla olleen Tukholman yliopistossa uskonnon ja historian laitoksella opiskelevan suomalais-syntyisen Marja-Liisa Keinäsen.

Hän tarvitsee meidän kaikkien apua, jotta saataisiin ja tallennetuksi kaikkalainen tieto, mikä liittyy karjalaisiin lasten saamista koskeviin tapoihin; raskaus, synnytys, lapsivuodeaika, lapsen käsittely, kylvyt jne. sekä tähän kaikkiin liittyvät riitit loitsut ja rukoukset.

Näitä perinnäistapoja on ainakin joiltakin osin noudatettu myös Suomessa, ehkä muissakin uusissa kotimaissa.

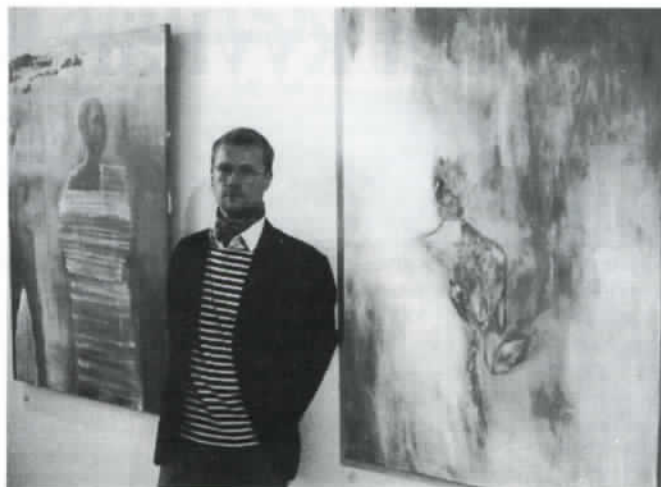
Tietoja kokoa ja asiasta lisäselvityksiä antaa tutkija Marja-Liisa Keinänen, osoite: Kotkagatan 17, 2. tr. S-16475 Kista, Sverige (puh. 990-4687519449) sekä terveydenhoitaja-kätilö Helvi Alaviitala, os. Valvojantie 41, 29200 Harjavalta (puh. 939-355 363. Pohjois-Vienan -seura/AS.

Orava, kinnas ja niekla

(Akonlahtelainen starina)

Elettih ennen kolme veljestä: orava, kinnas, niekla. Hyö lähetti metsäh sualista etsimäh. Kävelti ta tulti kolmen tien huarah. Orava sano, jotta lähemmä kaikki eri teitä ja jos ken suapi sualehen, kutsukoon toisiaan.

Niekla heti löysi tervaskanon ja alkoi huutaa: Kiijä, kiijä kintahaisen, juokse, juokse oravaisen, niekla löytyi löytösen sai suuren sualehen. Orava ja kinnas juostih nieklan luo ja kun nähti tervaskanto saaliina, ni moittivat nieklua. Tuas kaikki lähetti omille teille. Niekla löysi lammen ja kutsui taas oravaa ja kinnasta sualista katsomah. Veljekset tuas moittivat nieklua. Siitä niekka mäni suon laitaan ja tunkeutui kort-

Otso Kupiainen Oulun Neliö-galleriassa.

Otso Kupiainen, kuvataiteilija

Tyrnäväläissyntyinen Otso Kupiainen, 35, on äidin kautta vienankarjalaista syntyperää. Äidin isä, kauppias Jere Takalo on lähtöisin Pistojärven Suvannon kylästä. Kupiainen isä on syntynyt Sortavalan maalaiskunnassa.

Kupiainen asuu nykyisin Tukholmassa, mutta oleskelee välillä Pariisissa. Hänellä oli laaja näyttely Oulussa Neliö-galleriassa syyskuussa (72 työtä). Tauluissa on taiteilija käyttänyt useaa eri tekniikkaa, akryyliä, öljyä, guanssia sekä sekatekniikkaa.

Yhdistävänä tekijänä tulee tauluissa esille meditatiivinen lähestymistapa ja henkevyys, myös runollisuus.

teheh. Peura petra) söi kortteheh nieklan kera ja kuoli. Niekla tuli pois petran vatsasta ja taas huusi veljään katsomah. Orava, kinnas ajateltih, jotta tyhjää tuas huutaa, no kuitenkin mäntih katsomah. Kun nähti petra kuolleena mäntähällä niin alkoivat kiittää nieklua ta nylikie petrua. Niekla käski ora-

vua tuohta kiskomah ta siitä ompeli ropehen, missä voipi keittää lihua. Ja kelpasi löyvetyn lammen vesi, tervaskanto polttopuiksi ja hyö piästih keittämäh ta syömäh. Loppuset lihat veivät kotih.

MARIA HEIKKINEN
(Salmijärvi)

Lähde kanssamme matkalle!

Ilo irti Viipurissa!

Lähde yksin tai yhdessä autolla, junalla tai bussilla.

Pikavisiitille tai yöpymään viisumilla tai viipurikortilla.

Hoidamme kaikki matkasi ammattitaidolla!

Kysy lisää toimistostamme!

matkatoimisto

SAIMAA LINES OY

Valtatie 42, 53100 Lappeenranta, puh. (953) 623 340